

اروزیون سرپوش آبششی (Opercular Erosion) در ماهی قزل آلا رنگین کمان پرورشی (*Oncorhynchus mykiss*)

مسعود حقیقی^۱، غلامرضا لشتوآقایی^۲، حوا فاندرد^۳

مرکز تحقیقات ماهیان سردآبی کشور

پست الکترونیکی مسئول مقاله: masoud126@yahoo.com

این بیماری در اوایل فصل پاییز در تعدادی از ماهیان قزل آلا رنگین کمان پرورشی با میانگین وزنی 4 ± 22 گرم در حوضچه‌های گرد محتوی آب چاه با دمای آب 1 ± 16 درجه سانتی گراد، اکسیژن محلول $2/7 \pm 0/7$ میلی گرم در لیتر و اسیدیته $2/7 \pm 0/8$ اتفاق افتاد. تلفات ناشی از این بیماری ۳٪ بود که به آهستگی ایجاد می شد. بی اشتها، امتناع از گرفتن غذا، شنای آهسته در سطح آب و در کناره های حوضچه، جراحات هموراژیک در سطح سرپوش آبششی، تخریب بافت مخاطی سرپوش آبششی و متعاب آن ایجاد ناهمواری و بد شکلی در ناحیه ابتلا، جدا شدن صفحات سرپوش آبششی و تشکیل لخته‌های خون در سطح آبشش ها از نشانی های بالینی این بیماری بود. در گسترش مرطوب از سطح جراحات سرپوش آبششی و آبشش ماهی های مبتلا انگلی مشاهده نشد. در آزمایش کشت، باکتری جدا نشد. نمونه این بیماری در گونه های مختلفی از ماهیان جهان نیز گزارش شده است؛ ولی تاکنون بررسی و تحقیق جدی در مورد علت یا علل این بیماری صورت نگرفته است. در جستجوهای اینترنتی مشاهده گردید که در سال ۱۹۹۸ موضوع اروزیون سرپوش آبششی (Opercular Erosion) از طریق تریبون آزاد علمی و تالارهای گفتگوی اینترنتی در زمینه ماهی و شیلات مورد بحث قرار گرفته است و هر یک از شرکت کنندگان نظرات خود را در آن مرقوم داشته اند. در جمع بندی این تریبون آزاد، از این بیماری تحت عنوان اروزیون سرپوش آبششی نام برده شده است. این که آیا اصطلاح اروزیون سرپوش آبششی درست باشد یا نباشد مشخص نیست. اروزیون سرپوش آبششی، در تعدادی زیادی از ماهی سالمون پسیفیک نیز گزارش شده است. با توجه به علایم بالینی و بررسی های آزمایشگاهی و نیز ضایعات مشاهده شده، به نظر می رسد که اروزیون سرپوش آبششی در اثر یک فرآیند شیمیایی بدون عملکرد مشخص میکروبی حادث شده باشد. با توجه به میزان تلفات و خسارات اقتصادی ناشی از این بیماری، بررسی دقیق و جامع جهت یافتن علت یا علل ایجاد این بیماری ضروری است.

کلمات کلیدی: اروزیون، سرپوش آبششی، قزل آلا رنگین کمان